

prisiminti, kad dalyvavimas sporte nesukels priklausomybės, o azartiniai lošimai, netgi profesionalus pokeris, gali. Jei priimsi sprendimą užsiimti profesionaliu pokeriu, būtinai įvertink savo galimybes, būk sau kritiškas ir būtinai konsultuokis su šios srities specialistais.

(Ar žinai, kad...)

...azartiniai lošimai yra aprašyti ir senovės Egipto mitologijoje. Legendoje pasakojama, kad anuomet kalendoriniai metai turėjo tik 360 dienų. Siekdamas padėti dangaus deivei Nut, žinių bei išminties dievas Totas lošė kauliukais su mėnulio dievu Chonsu iš mėnesienos šviesos. Chonsas tiek prasilošė Totui, kad jo šviesos pakako 5 papildomoms dienoms apšviesti. Panašu, kad tąkart Totui pasisekė, nes dabar mūsų kalendoriniai metai turi 365 dienas.

Kokia Tavo galimybė išlošti?

Aiškiausiai tikimybę išlošti atskleidžia loterijos. Pvz., tikimybė išlošti pagrindinį prizą loterijoje „EuroJackpot“ yra 1 iš 95 milijonų. Svarbu suprasti, kad visiškai neįmanoma nuspėti ar kontroliuoti tokio dalyko kaip atsitiktinumas. Tai reiškia, kad niekas negali turėti įtakos lošimo automato iškrentančių simbolių sekai, kontroliuoti loterijos kamuoliuko, ruletės skaičiaus ar lažybų rezultato. Kiekvienas rezultatas yra atsitiktinis ir nepriklausomas nuo ankstesnės baigties. Geriausias būdas išlošti lošimuose – juose nedalyvauti, o dėti pinigus į taupyklę. Nepamiršk, kad lošimas yra tiesiog pramoga.

(Ar žinai, kad...)

...pirmą kartą šiuolaikinės loterijos atitikmuo buvo aprašytas 250 m. pr. Kr. Senovės Kinijoje. Panašios loterijos buvo organizuojamos siekiant rasti lėšų tokiems didingiems projektams kaip Didžioji kinų siena. Viduramžiais loterijomis buvo siekiama padėti vargstantiems arba rinkti lėšas gynybiniams objektams statyti.

Dalykai, kuriuos svarbu žinoti:

- Turėti problemų dėl lošimų ar tapti priklausomu nuo jų gali ir vaikinai, ir merginos.
- Rizika tapti priklausomu nuo azartinių lošimų padidėja keturis kartus, jei asmuo pradeda lošti paauglystėje.
- Troškimas visais būdais siekti išlošimo turi įtakos priklausomybės formavimuisi.
- Priklausomybė nuo lošimų yra pavojingesnė ir gydoma sunkiau, nei priklausomybė nuo alkoholio ar psichotropinių medžiagų (narkotikų).
- Net jei paaugliai lošia nereguliariai, ši veikla vis tiek gali sukelti priklausomybę, kadangi nuo neregularaus pereinama prie nuolatinio, sistemingo lošimo.
- Lietuvoje patekti į lošimų organizavimo vietas arba lošti internetu gali tik asmenys, sulaukę 18 metų, o lošti lošimo namuose (kazino) – tik nuo 21 metų.
- Siekiant nuslėpti savo tikrąjį amžių ir lošti, naudoti kito asmens tapatybės dokumentus (pasą, asmens tapatybės kortelę) yra draudžiama įstatymu ir už tai gresia atsakomybė.
- Lošimas ne lošimo organizavimo vietose (draugų rate, viešose vietose, namuose) laikomas nelegaliu ir už tai taip pat gresia atsakomybė.
- Jei manai, kad turi problemų dėl lošimų, žinok, kad yra žmonių, galinčių Tau padėti.

Pasirink tinkamesnę pramogą

Tave supa pasaulis, kuriame yra begalė iššūkių ir galimybių Tau pasireikšti. Esu tikras, kad gali save realizuoti daugelyje dalykų kaip ir dauguma tavo bendraamžių: kūryboje, sporte, menuose, bendravime, santykiuose, pažintyse, savanorystėje. Būk smalsus (-i), ieškok savęs, kurk sau iššūkius, eksperimentuok ir tikrai surasi veiklą, kuri gali užimti svarbią vietą Tavo gyvenime.

Kur kreiptis pagalbos?

Jei pastebėjai, kad Tu ar Tavo artimas turi problemų dėl lošimų, siūlau nelikti šioje situacijoje vienam ir pasikalbėti su asmeniu, kuriuo Tu pasitiki ir kuris gali Tavęs išklausti. Tai gali būti tėvai, globėjai, artimas giminaitis arba mokyklos psichologas (-ė). Jei tokio asmens šalia nerandi, gali kreiptis pagalbos čia:

„Vaikų linija“

Emocinė parama vaikams ir paaugliams telefonu, laiškais arba pokalbiais internetu.
Tel.: 116111 nuo 11 iki 21 val. (skambučiai nemokami)
www.vaikulinja.lt

„Jaunimo linija“

Emocinė parama telefonu, laiškais arba pokalbiais internetu.
Tel.: 8 800 28888 visą parą (skambučiai nemokami)
www.jaunimolinija.lt

Daugiau informacijos apie problemą ir pagalbos būdus rasi tinklapyje:
www.nebenoriu-losti.lt

Leidinį parengė Lošimų priežiūros Tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

KA TU ŽINAI APIE
AZARTINIUS LOŠIMUS?
Informacija paaugliams

Kas yra azartinis lošimas?

Azartinis lošimas yra specifinė pramoga. Tai žaidimas iš pinigų, kuris baigiasi visiškai atsitiktiniu rezultatu, nepriklausančiu nuo lošėjo įgūdžių ar gebėjimų.

Lietuvoje azartiniai lošimai organizuojami lošimo namuose (kazino), lošimo automatų salonuose, lažybų punktuose, taip pat lošti galima ir internetu.

Galbūt kada nors Tau teko girdėti, kad azartiniai lošimai yra ne pramoga, o geras būdas užsidirbti? Taip, pasaulyje yra asmenų, kuriems pavyko užsidirbti iš lošimų, tačiau daugeliui lošiančiųjų toks noras pasipelnyti sukėlė rimtų pasekmių.

Ar kada nors dalyvavai lošimuose?

Daugelis paauglių mano, kad lošti galima tik lošimų organizavimo vietose, pvz., lošimo namuose (kazino), internetu, lažybų arba lošimo automatų salonuose. Tačiau jei ir nesilankei lošimų organizavimo vietose, nereikia, kad nesi lošęs.

Paklausk savęs, ar Tu kada nors:

- Pirkai loterijos bilietus (momentinės loterijos, TV loterijos).
- Lažinais su draugais iš pinigų ar asmeninio vertingo daikto dėl kokio nors sporto įvykio baigties (pvz., kas laimės varžybas – Lietuvos rytas ar Žalgiris?).
- Lažinais su draugais iš pinigų ar asmeninio vertingo daikto dėl kokio nors asmeninio pasiekimo (pvz., kas sumes daugiau tritaškių į krepšį?).
- Žaidei kortomis su draugais arba šeimos nariais iš pinigų ar asmeninio vertingo daikto (pvz., „Durnių“, „21“, pokerį).
- Žaidei su draugais kompiuterinius žaidimus iš pinigų ar asmeninio vertingo daikto (pvz., „CS-GO“, „Fifa“, „NBA Live“).

Jei į bent vieną klausimą atsakei teigiamai, reiškia, kad esi lošęs.

(Ar žinai, kad...)

...problemų dėl lošimo turinčių paauglių skaičius skirtingose pasaulio šalyse yra nuo 0,2 iki 12,3%. Iš jų – 89% vaikų ir 11% merginų. Lietuvoje kas penktas 15–16 metų paauglys yra lošęs internetu, o 6% lošia 2–3 kartus per savaitę.

Iš ko lošiama?

Lošimams dažniausiai naudojami pinigai, tačiau kuomet galimybės gauti pinigų nėra, o poreikis lošti stiprus, žmonės lošia iš įvairių daiktų: cigarečių, papuošalų, mobiliųjų telefonų, netgi iš drabužių ar avalynės.

Kokius jausmus sukelia lošimas?

Pirmi sąmoningi apsisprendimai lošti gali būti paskatinti smalsumo, drąsos, noro išsiskirti, būti svarbiam, matomam. Pradžioje šis procesas gali jaudinti arba džiuginti, nes išlošimai sukelia svarbumo, pakilumo jausmą, gali kilti minčių, jog tokia savijauta tęsis nuolat.

Kas gi nebenorėtų jaustis laimingas veikdamas tai, ką mėgsta ir kas sukelia jaudulį? Tačiau **pralošimai**, kurie yra **neišvengiama azartinių lošimų dalis**, gali visiškai apversti Tavo jausmus, mintis ir net elgesį „aukštyn kojom“. Pralošimai gali kelti pyktį, nusivylimą, gėdą, kaltę, baimę, nevirtį. Dažnai, siekdami „pabėgti“ nuo tokių jausmų, daugelis asmenų tęsia lošimą tikėdamiesi, kad išloš ir patirs „laimėjimo“ jaudulį. Kuo dažniau loši, tuo labiau įpranti prie šio proceso, o kitos anksčiau mėgtos veiklos tampa ne tokiomis įdomiomis, nes nekelia tokio susijaudinimo kaip lošimas. Palengva toks „sėkmės“ ir pakilių jausmų vaikymasis suformuoja įprotį lošti, po to – priklausomybę,

kuri gydoma sunkiau nei priklausomybė nuo alkoholio ar psichotropinių medžiagų.

(Ar žinai, kad...)

...500 m. pr. Kr. Senovės Romoje azartiniai lošimai buvo draudžiami. Ir tam, kad piliečių neapkalintų lošimu ir nenubaustų, jie savo pinigus nelegaliose lošimų vietose keisdavo į kaulinius „žetonus“. Tokiu būdu pričiupti jie teisindavosi, kad lošdavo tik iš „kaulinukų“, nesiekdami piniginio laimėjimo. „Kaulinukai“ laikomi pirmaisiais šiuolaikinių lošimo namų žetonų „protėviais“.

Ar Tu gali tapti priklausomu nuo lošimų?

Tavo rizika tapti priklausomu nuo lošimų **padidėja, jei Tu:**

- Pradedi lošti vaikystėje ar paauglystėje.
- Lošdamas esi išlošęs, ypač jei išlošimai buvo netikėti ar stambūs.
- Lošimas sukėlė finansines problemas: skolas ir pan.
- Loši tam, kad nuslopintum slogius jausmus arba stresą.
- Dažnai jauti vienatvę, nuobodulį, nerimą, įtampą.
- Esi patyręs (-usi) prievartą (emocinę ar fizinę).
- Dažnai elgiesi impulsyviai, neapgalvotai, kartais net rizikingai.
- Kuris nors iš tavo šeimos narių yra turėjęs problemų dėl lošimų, alkoholio ar psichotropinių medžiagų vartojimo (narkotikų).
- Tiki, kad yra būdų, padidinančių Tavo galimybę išlošti.
- Jauti poreikį „susigrąžinti“ anksčiau praloštus pinigus.

Jei atradai sau tinkamų teiginių, manau, turėtum rimtai pasvarstyti, ar Tau verta pradėti lošti. Jei jau loši – rekomenduoju sustoti, nes tai padėtų išvengti labai rimtų problemų ateityje.

(Ar žinai, kad...)

...senovės Spartos kariams buvo draudžiama lošti. Buvo tikima, kad lošimas yra ne mažiau pavojingas nei maras, o

Ar lošimas yra žalingas?

Lošimas gali būti žalingas ir sukelti rimtų problemų, jei:

- Bandai lošdamas atgauti praloštus pinigus.
- Pradedi meluoti, bandydamas nuslėpti savo lošimą nuo artimųjų.
- Skoliniesi pinigų lošimams.
- Tam, kad gautum pinigų, pasiryžti vagystei, turto prievartavimui arba sukčiavimui.
- Po lošimo jautiesi įsitempęs, sutrikęs, piktas, sutrinka dėmesys, koncentracija.
- Lošimas neigiamai veikia tavo fizinę savijautą: juntami galvos ar skrandžio skausmai, sutrinka miegas.
- Atsiranda problemų bendraujant su šeimos nariais ar draugais.
- Mintys apie lošimą trukdo susikaupti mokslams, o anksčiau mėgtoms veikloms skiriama vis mažiau laiko arba jos tiesiog pamiršamos.

Ar galima tapti profesionaliu lošėju?

Tik labai mažas procentas žmonių, turinčių gerus matematinius gebėjimus, stiprią valią ir psichologijos žinias bei gebantys jas tinkamai pritaikyti, gali šiek tiek padidinti savo galimybę laimėti kortų lošimuose, pvz., lošdami pokerį. Pamėgink tai palyginti su sportu: Lietuvoje yra daug talentingų sportininkų, gerai žaidžiančių krepšinį, tačiau ne visi jie tampa profesionalais, tiesa? Pokerio profesionalai lošia tik vienas prieš kitą ir niekada nelošia prieš lošimo namus t. y. prieš „sistemą“. Lošimas jiems yra darbas, reikalaujantis pastangų, žinių ir savitvardos. Verta